

Snelheid en zelfredzaamheid leiden tot blinde vlekken nieuwe asielprocedure

Vluchtelingen die hun asielaanvraag op een tablet moeten invullen zonder de vragen te begrijpen, kwetsbaarheden die niet worden gezien en tienduizenden mensen die jarenlang wachten op een beslissing van de IND. 100 dagen na de invoering van het Europese Asiel- en Migratiepact signaleren VluchtelingenWerk Nederland en de Vereniging Asieladvocaten en –juristen Nederland dat de uitvoering nu nog tekortschiet met veel beroepsprocedures tot gevolg. Dit blijkt uit een uitgebreide inventarisatie door 88 teamleiders van VluchtelingenWerk die mensen in de asielprocedure begeleiden en de bevindingen van de VAJN.

Weinig oog voor kwetsbaarheid

Nederland heeft bij de invoering van het Pact, de grootste stelstelwijziging in decennia, de nadruk gelegd op zelfredzaamheid. Na een korte screening en beperkte voorlichting moeten mensen die asiel aanvragen het proces zelfstandig uitvoeren. De IND neemt in de nieuwe procedure sneller beslissingen, binnen de gestelde kortere termijnen. Bij de overgang naar het nieuwe stelsel blijven echter zorgen bestaan over het signaleren van kwetsbaarheid, juridische counseling en de gevolgen voor mensen die al jaren wachten op een beslissing en nu op achterstand zijn gezet. De eerste 100 dagen wijzen uit dat kwetsbaarheden vaak onvoldoende worden herkend. Daardoor bestaat het risico dat psychische problemen, trauma's, littekens, martelingen, mensenhandel of seksueel misbruik en andere beperkingen niet worden opgemerkt.

Juridische counseling

Sinds de invoering van het Pact verzorgt de IND de juridische voorlichting over de asielprocedure. Volgens medewerkers van VluchtelingenWerk en advocaten is deze voorlichting te beperkt. Daardoor starten mensen met beperkte voorbereiding hun

asielprocedure, met grote gevolgen voor een goed verloop van hun asielprocedure. Mensen behorend tot de LHBTQI+ groep, vrouwen die vanwege doorgemaakt seksueel geweld alleen door een vrouw gehoord willen worden, of alleenstaande kinderen; zij weten onvoldoende wat ze tijdens het interview kunnen en moeten aangeven.

Gebruik van tablets

Mensen die asiel aanvragen moeten dit sinds 12 juni via een tablet doen. Voor een deel van de mensen werkt dit systeem niet goed. Een advocaat vertelt: 'Het is zorgelijk om te zien dat het niet iedereen lukt om de aanvraag te doen via de tablet. Er waren mensen die op cruciale vragen antwoorden hadden ingevuld die niet klopten. Er wordt onterecht uitgegaan van zelfredzaamheid.'

Gezinshereniging

De regels voor gezinshereniging zijn fors aangescherpt. Voor veel vluchtelingen is het daardoor vrijwel onmogelijk geworden om zich te herenigen met hun dierbaren die vaak nog in onveilig gebied verblijven. Er is geen overgangsrecht en ook geen ruimte voor uitzonderingen. Tegelijkertijd wachten ook nog eens ruim 50.000 mensen (die vóór 12 juni asiel aanvroegen) op duidelijkheid. In opvanglocaties zien zij dat nieuwe aanvragen sneller worden behandeld. Dat leidt tot frustratie, stress en onrust. De IND informeert deze groep nog onvoldoende over wanneer zij aan de beurt zijn.

Aanbevelingen

De eerste 100 dagen laten zien dat onzorgvuldigheden in de uitvoering grote gevolgen kunnen hebben voor vluchtelingen. Daarom roepen VluchtelingenWerk en de VAJN op mensen in een kwetsbare positie sneller te signaleren zodat zij op de juiste manier ondersteund kunnen worden. Daarbij is extra aandacht voor analfabetisme, trauma's, psychische problemen, verstandelijke beperkingen en ervaringen met marteling, seksueel misbruik of mensenhandel, noodzakelijk.

Beide organisaties voorzien meer beroepsprocedures, langere wachttijden bij rechtbanken, extra druk op de asieladvocatuur én hoge kosten voor de maatschappij. Om dit te voorkomen moet de kwaliteit van de juridische voorlichting omhoog en is het nodig dat mensen die asiel

aanvragen actief worden gewezen op organisaties waar zij terechtkunnen met vragen en ondersteuning. Ook moet de planning met de advocatuur verbeterd worden zodat asielzoekers daadwerkelijk hun advocaat te spreken krijgen voor en na het interview. Een zorgvuldiger proces is van groot belang voor vluchtelingen en de samenleving.

Contactgegevens

Contactinformatie voor de pers

Kijk voor onze contactgegevens op:

<https://www.vluchtelingenwerk.nl/over-ons/contact/persvoorlichting>

Kopieer link

<https://newsroom.vluchtelingenwerk.nl/271490-snelheid-en-zelfredzaamheid-leiden-tot-blinde-vlekken-nieuwe-asielprocedure/>